

Opis zanimanja

Prepress operater, Radnik na pripremi za štampu (Prepress Operator)



Opis posla:

Prepress operater (radnik na pripremi za štampu) priprema slogove za štampanje prema dobijenim predlozima. Pri tome može da slaže slova, mašinski izrađuje olovne slogove, skenira, izrađuje elektronski tekst, elektronski montira slike i tekst, te ispisuje predloge na podloge pogodne za dalju reprodukciju.

Postoje dve osnovne tehnologije pripreme materijala za štampu: "vruća" i "hladna". "Vruća" tehnologija uglavnom je već napuštena. U njoj se koristi tekuće olovo za mašinsku izradu olovnih slogova. Naknadnim ručnim slaganjem nastaje matrica predloga koja služi za mašinsku štampu. Danas je taj način rada uglavnom zamenjen "hladnom" tehnologijom, koja se u najvećoj meri oslanja na kompjutere. Osnovni zadatak prepress operatera u ovom slučaju jeste ispis dobijenog predloga na paus, film ili folije.

Prvo se skenerom dobijeni predlog – slika, fotografija, tekst – učitava u memoriju računara. Nakon toga se kompjuterski određuje izgled i veličina slova, tablice, fotografije i sve ono što se nalazi na predlogu. Tako nastaje elektronski slog. Sledi faza kompjuterske montaže, spajanja unešenih elemenata. Takav grafički oblik, koji je kompjuterski usklađen s predlogom prepress operater ispisuje na paus ili foliju laserskim štampačem, odnosno na film aparatom koji se naziva osvetljivač.

Zavisno od tehnologije rada, prepress operateri služe se raznim alatima, mašinama i priborom: tipometrom, grafičkim mašinama, matricama, olovnim slogom, tekućim olovom, klještima, šrafčigerima, skenerom, računarom, laserskim štampačem i osvetljivačem. U radu na računaru vrlo je važno poznavanje odgovarajućeg programa (softvera u kojem se radi).

Radni uslovi:

Radi se u zatvorenoj prostoriji, pri prirodnoj ili veštačkoj rasveti. U starim tehnologijama slaganja sloga prisutna je olovna prašina, pare i miris rastopljenog olova. U radu po staroj tehnologiji postoji opasnost od trovanja olovnim parama te od opekotina rastopljenim olovom. Primenom "hladne" tehnologije bitno su smanjene opasnosti i nesreće na radu, a učinkovitost je veća. Prepress operateri koji se koriste savremenim uređajima i tehnologijama nisu izloženi ovim nepovoljnim uslovima. Ručni operateri rade stojeći, dok grafički operateri i prepress operateri rade sedeći.

Poželjne osobine i kvalifikacije:

Prepress operateri treba da imaju razvijenu ručnu spretnost i spretnost prstiju. Moraju biti precizni i paziti na mnoge detalje. Treba da imaju dobar vid na blizinu i dobro da prepoznaju boje i njihove nijanse. Veoma je važno znanje rada na računaru, u odgovarajućim programima.

Od Prepress operatera se očekuje inventivnost i misaona fleksibilnost, brzo uočavanje oblika, boja, nijansi i senki, kao i sposobnost da istu stvar sagleda sa više aspekata.

Osposobljavanje i zapošljavanje:

Školovanje za zanimanje prepress operater odvija se u grafičkim školama i traje četiri godine. Osim formalnog obrazovanja, vrlo je važno sticanje praktičnih veština i poznavanje rada na računaru.

Prepress operateri se zapošljavaju u štamparijama. Tražnja za radnicima ovog profila u Srbiji je osrednja, a tražnja za poslom nešto malo slabija. Pri zapošljavanju veoma su bitni radno iskustvo i praktična znanja.